

HELŚIŃSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA
HELSINKI FOUNDATION for HUMAN RIGHTS

00-018 Warszawa, ul. Zgoda 11
tel./fax: (48 22) 828-10-08, 828-69-96
e-mail: hfhr@hfhrpol.waw.pl
konto: PKO BP SA I O/Centrum
58 1020 1013 0000 0502 0002 9165
swift: BPKOPLPW

ZARZĄD FUNDACJI
Prezes: **Marek Antoni Nowicki**
Wiceprezes: **Danuta Przywara**
Sekretarz: **Andrzej Rzepliński**
Skarbnik: **Elżbieta Czyż**
Członek Zarządu: **Zbigniew Hołda**

Warszawa, dnia 28 stycznia 2008 r.

359.../2008/KH/AB

Szanowny Pan
Jerzy Stępień
Prezes Trybunału Konstytucyjnego
Al. J. Ch. Szucha 12a
00-918 Warszawa

Szanowny Panie Prezesie,

Helsińska Fundacja Praw Człowieka (HFPC) pragnie zwrócić się do Pana Prezesa o podjęcie działań zmierzających do usunięcia zaległości, jakie wytworzyły się w działalności orzeczniczej Trybunału Konstytucyjnego. Postrzegamy Trybunał jako instytucję o fundamentalnym znaczeniu w systemie ochrony praw i wolności jednostki. Stąd, budzi nasz niepokój sytuacja, w której obywatele są zmuszeni oczekiwać na rozstrzygnięcie o swoich prawach i obowiązkach dłużej niż jest to absolutnie konieczne dla pełnego i rzetelnego rozpoznania sprawy.

Analiza spraw przyjętych do rozpoznania przez Trybunał prowadzi do kilku niepokojących wniosków:

- Nie zostały dotychczas zakończone wyrokami trzy sprawy przyjęte do rozpoznania przez TK jeszcze w 2004 roku. Są to sprawy o sygnaturach akt: K 8/04 (uprawnienia organów kontroli skarbowej do zbierania i przetwarzania i wykorzystywania wszelkich danych osobowych), SK 49/04 (obciążenie kosztami sądowymi użytkownika wieczystego, który nie złożył sprzeciwu od orzeczenia samorządowego kolegium odwoławczego) oraz SK 51/04 (podstawa dopuszczalności sądowego dochodzenia roszczenia odszkodowawczego).
- Spośród spraw zarejestrowanych przez Trybunał w roku 2005, dziesięć nie zostało zakończonym merytorycznym rozstrzygnięciem; sygnatury akt: K 10/05 (zasady zwrotu wywłaszczonej nieruchomości), K 20/05 (zasady waloryzacji rent i emerytur), K 50/05 (zasady poprawnej legislacji w przepisach podatkowych), P 14/05 (wyłączenie możliwości wniesienia skargi przez gminę w sprawie dotyczącej przekształcenia prawa użytkowania wieczystego), U 5/05 (kwalifikacje wymagane od kandydatów na syndyków upadłościowych) SK 17/05 (pośrednictwo w obrocie nieruchomościami - nadanie licencji zawodowej), SK 43/05 (penalizacja znieśławienia), SK 48/05 (nakaz jazdy w

pasach bezpieczeństwa), SK 52/05 (przepisy prawa prasowego dotyczące autoryzacji), SK 69/05 (przepisy dotyczące podatku CIT).

- Jeżeli chodzi o sprawy przyjęte do rozpoznania, nie rozstrzygnięto dotychczas m.in. ośmiu pytań prawnych skierowanych przez sądy rozpoznające sprawy w oparciu o kwestionowane przepisy; sygnatury akt: P 4/06 (przejście prawa własności samochodu na rzecz Skarbu Państwa), P 9/06 (świadczenia emerytalne dla służb mundurowych), P 15/06 (brak sądowej kontroli konkursu na aplikację prokuratorską), P 18/06 (przepisy o wypłacie zaliczki alimentacyjnej), P 26/06 (przepadek przedmiotów wykroczenia skarbowego), P 31/06 (orzekanie zakazu prowadzenia pojazdów, do kierowania którymi nie jest wymagane uprawnienie), P 32/06 (przedawnienie karalności), P 38/06 (pozbawienie tzw. emerytury mundurowej osób skazanych).

Sprawy zainicjowane pytaniami prawnymi budzą nasze szczególne zainteresowanie z uwagi na to, iż wszczęcie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym powoduje *ex lege* zawieszenie postępowania przed sądem, który wystąpił z pytaniem. Oznacza to, że obywatel do czasu wyroku TK pozostaje w niepewności co do zakresu swoich praw i obowiązków. Wydaje się, że obliuguje to Trybunał do działania w trybie zapewniającym szczególnie sprawne rozpoznanie tej kategorii wniosków. W przeciwnym razie, pod znakiem zapytania stoi realizacja zagwarantowanego art. 45 ust. 1 Konstytucji prawa do rozstrzygnięcia sprawy przez sąd bez nieuzasadnionej zwłoki oraz korespondującego z nim prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie, które poręcza art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (EKPC). Co więcej, na tle art. 6 EKPC, może stać się źródłem odpowiedzialności państwa przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka.

Ogromne znaczenie mają przy tym nie tylko negatywne skutki, jakie zaległości w rozpoznawaniu spraw powodują w sferze praw indywidualnych obywateli. Równie istotne są szkody dla szeroko rozumianego interesu publicznego i porządku prawnego. Jego nieodzownym elementem jest bowiem sprawne i szybkie rozstrzygnięcie wątpliwości co do konstytucyjności przepisów prawnych.

Nie jest naszą intencją ponaglanie Trybunału kosztem merytorycznej jakości wydawanych rozstrzygnięć. W pełni rozumiemy także, iż perturbacje w rozstrzygnięciu zaległych spraw w pewnej mierze wynikają z licznych zmian w składzie Trybunału, jakie zaszły w latach 2006-2007. Niemniej jednak, raz jeszcze zwracamy się do Pana Prezesa o podjęcie starań zmierzających do usunięcia zaległości i zapobieżenie sytuacjom, które mogą narazić na szwank prawa obywateli do rozpoznania ich spraw w rozsądnym terminie i bez nieuzasadnionej zwłoki. Będziemy również niezwykle wdzięczni za udzielenie informacji na temat przybliżonych terminów rozpoznania spraw opisanych wyżej, ze szczególnym uwzględnieniem spraw zarejestrowanych przez Trybunał w latach 2004-2005 oraz spraw zainicjowanych pytaniami prawnymi.

W imieniu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka,

Marek Antoni Nowicki